CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny *Formuła 2023*

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza
MPOP-R0-**100**-2306

DATA: **16 czerwca 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:

☐ dostosowania zasad oceniania.

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 17 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*, *Dziady* cz. III
Juliusz Słowacki, *Kordian*
Bolesław Prus, *Lalka*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Henryk Sienkiewicz, *Potop*
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Tadeusz Borowski, opowiadania: *Proszę państwa do gazu*, *Ludzie, którzy szli*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie), *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Poziom rozszerzony
Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Poziom podstawowy
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Ignacy Krasicki, wybrane satyry
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*)
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki*, *wrony…*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Antoni Libera, *Madame*
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Aleksander Fredro, *Zemsta*

Poziom rozszerzony
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki)
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W pracy rozważ **problem** podany w temacie.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** wskazanych w temacie oraz do wybranego **kontekstu** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**. Jeżeli w temacie wskazano tytuł lektury obowiązkowej, to odwołaj się do tej lektury. Jeżeli w temacie nie wskazano tytułu lektury obowiązkowej, to wybierz ją spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Utwory literackie przywołane w wypracowaniu muszą reprezentować **co najmniej dwie epoki literackie**.
- W wypracowaniu przedstaw **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **500 wyrazów**.

Temat 1.

Rozważ, jak założenia programowe epoki wpływają na sposób kreowania świata przedstawionego w utworze literackim.

W pracy odwołaj się do:

- ***Lalki* Bolesława Prusa**
- **innych utworów literackich z dwóch różnych epok**
- **wybranego kontekstu.**

Temat 2.

Zauważmy […], *że gatunek jest* […] *jednostką semantyczną – na przykład, gdy sięgamy po treny, wiemy, że ich treścią będzie opłakiwanie zmarłej osoby, a gdy po hymn, że będzie to rodzaj wzniosłej pieśni (a przynajmniej, że do takiego podstawowego sensu będą się odnosić). Wskazówki genologiczne*[1] *są bowiem zarazem swego rodzaju instrukcją czytania, sugestią odbioru.* (Dorota Korwin-Piotrowska)

[1] Genologia – dział teorii literatury badający rodzaje, gatunki i odmiany literackie w powiązaniu ze zjawiskami historycznoliterackimi.

Rozważ, jakie znaczenie dla wymowy utworu literackiego ma gatunek literacki, w którym ten utwór został napisany. Punktem wyjścia do rozważań uczyń fragment tekstu Doroty Korwin-Piotrowskiej.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej**
- **innych utworów literackich z dwóch różnych epok**
- **wybranego kontekstu.**

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	
	……	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli **0 pkt** – wskaż powód.				
1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**0**	**1**	*Błąd kardynalny.*	*Brak lektury obowiązkowej.*	*Nie dotyczy problemu.*	*Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.*	*Nie odnosi się do utworów literackich z 2 epok.*

2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0	1	2	3	4	5	6	7	8	*Liczba błędów rzeczowych*	*OGÓŁEM KLiK*
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	**Struktura wypowiedzi**	**0**	**1**	**2**	**3**
		G	F E	C D	B

3b	**Spójność wypowiedzi**	*Liczba błędów w spójności*	**0**	**1**	**2**	**3**

3c	**Styl wypowiedzi**	**0**	**1**

4a	**Zakres i poprawność środków językowych**	*Liczba błędów językowych*	**0**					**1**			**2**			**3**			**4**			**5**			**6**		**7**		
			3 H	3 G	3 F	2 H	2 G	1 H	3 E	2 F	1 G	3 D	2 E	1 F	3 C	2 D	1 E	3 B	2 C	1 D	3 A	2 B	1 C	2A	1B			

4b	**Poprawność ortograficzna**	*Liczba błędów ortograficznych*	**0**	**1**	**2**

4c	**Poprawność interpunkcyjna**	*Liczba błędów interpunkcyjnych*	**0**	**1**	**2**

Łączna liczba punktów: ……

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023